

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy: Střední odborná škola stavební Karlovy Vary

Sabinovo náměstí 16, 360 09 , Karlovy Vary

Autor: ING. HANA MOTYČKOVÁ

Název materiálu: VY_32_INOVACE_18_SPRÁVNÍ PRÁVO I_P1-2

Číslo projektu: CZ 1.07/1.5.00/34.1077

Tematická oblast : PRÁVO PRO 1. - 2. ROČNÍK

Datum tvorby: 18. 10. 2013

Datum ověření: 21. 10. 2013

Klíčové slovo: správní právo, územní samospráva, obec

Anotace: Prezentace je určena pro žáky 1. - 2. ročníku oboru vzdělání Podnikání, výklad formou prezentace žákům vysvětluje pojem správní právo, územní samospráva, obec a orgány obce.

Správní právo

- » = souhrn právních norem o veřejné správě, územní samosprávě a výkonné státní moci
  - » **prameny správního práva:**
    - Ústava České republiky
    - zákon o obcích
    - zákon o krajích
    - zákon o správním řízení (správní řád)
    - zákon o Policii České republiky
-

Správní právo

☐ **Věci statusové**

- ☐ **identifikace osoby** - musí mít jméno (zahrnuje osobní jméno a příjmení)
    - právo a povinnost každého – užívat jméno zapsané v **matrice**
      - vedena městskými úřady pro matriční obvod
      - kniha narození - všechny děti (nalezené i mrtvé bez ohledu na jejich státní příslušnost)
-

Správní právo

- kniha manželství – snoubenci, jejich rodiče, dohoda o příjmení
  - kniha úmrtí – údaje o zemřelých a o osobách, jejichž ostatky byly nalezeny v daném obvodě
  - určování jména u dětí upravují předpisy rodinného práva
  - **rodné číslo** – občané ČR, další osoby (trvalý pobyt)
  - **občanský průkaz** – 15 let
    - veřejná listina, prokázání totožnosti
-

Správní právo

□ Pobyt občana

- **trvalý pobyt** – v místě stálého bydliště občana, pouze jeden
  - ohlašovací povinnost od 15 let, do 3 dnů od ubytování hlásit na úřad
- **přechodný pobyt** – zdržuje se dočasně – pracovní, studijní, rekreační důvody

□ státní občanství = relativně trvalý právní svazek (vztah, status) občana a státu, jehož obsahem jsou práva a povinnosti vyplývající z veřejného práva

- Ústava ČR – nikdo nesmí být zbaven státního občanství
-

Správní právo

- občanství ČR – nabývá se **narozením, osvojením, určením otcovství, nalezením na území republiky, prohlášením a udělením**
  - pozbývání státního občanství – **prohlášením** (prohlášením před zastupitelským úřadem ČR), **nabytím cizího státního občanství** (s výjimkou případů, kdy k nabytí cizího občanství dojde v souvislosti s uzavřením manželství nebo narozením dítěte)
-

Správní právo

□ Cestovní doklad

- právo svobodně vycestovat do zahraničí a vrátit se svobodně do republiky
  - platný cestovní doklad (cestovní pas, diplomatický pas, služební pas, cestovní průkaz)
  - vydání dokladu může být odepřeno – důvody v zákoně
  - zadržení dokladu – přesně stanovené podmínky
-

Správní právo

□ Cizinec

- každý, kdo není občanem ČR, občanství jiného státu nebo bez státního občanství
  - platný pas, popř. opatřený vízem
  - krátkodobý pobyt - do 90 dnů
  - dlouhodobý pobyt – 6 měsíců
  - občané EU – potvrzení o přechodném pobytu, příp. povolení k trvalému pobytu
-

Správní právo

- **zelená karta** – vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání
    - není právní nárok, opravňuje k pobytu a výkonu uvedeného zaměstnání (karta A - maximálně na 3 roky u vysokoškolské kvalifikace, B – na 2 roky vyučen v oboru, C - ostatní na 2 roky)
  - **modrá karta** – chce pobývat na území více jak 3 měsíce, pozice s vysokou kvalifikací (obsazení cizincem), nejdéle na 2 roky
-

Správní právo

□ Statut (postavení) uprchlíka

- právo azylu – získat cizinec (i manželka, děti) – strach z pronásledování (důvody rasové, náboženské, politické...)
  - po dobu řízení – uprchlický tábor
  - pokud MV přizná postavení uprchlíka – vystavení průkazu o povolení k pobytu na 10 let (lze prodloužit), na žádost vydán i cestovní pas
  - uprchlík – až na výjimky v zásadě stejné postavení jako občan ČR
-

Správní právo

□ **Územně-správní** členění:

- na obce = základní územní samosprávné celky

- na kraje = vyšší územní samosprávné celky

- Ústavním zákonem č. 347/1997 Sb. - vytvořeno 14 VÚSC (Hlavní město Praha a 13 krajů se sídly: České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Praha, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Olomouc, Ostrava, Zlín)

Správní právo

- ❑ **obec** - ohraničený územní celek zahrnující jedno nebo více katastrálních území
  - ❑ **obce** = právnickou osobou
    - vystupuje samostatně, svým jménem na svoji zodpovědnost
    - mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu
    - své jméno, může mít znak a vlajku
    - účetnictví obce – stav a pohyb majetku, příjmy, výdaje a finanční vztahy ke SR
-

Správní právo - obec

- **příjmy:** výnosy z obecního majetku, místní daně, poplatky, podíly na daních odváděných do SR, dotace ze SR, dary, výnosy sbírek, loterií
  - ☐ spravují je zastupitelstva – tajné hlasování
  - ☐ 4 roky
-

Správní právo - obec

- » zákon o obcích rozlišuje:
    - **obce**
    - **městysy**
    - **města**
    - **statutární města**
    - **hlavní město Prahu**
-

Správní právo - obce

- ❑ vnitřní část obce určená k zástavbě = **intravilán**
  - ❑ vnější část obce (pole, louky, lesy, rybníky) = **extravilán**
  - ❑ každá část státního území přísluší k některé obci (výjimka vojenské prostory –újezdy)
-

Správní právo - obec

□ **Působnost obce**

- **samostatná působnost** = správa vlastních záležitostí
- **přenesená působnost** = výkon státní správy v rozsahu, v jakém ji na obec přenesl stát svými zákony

□ **Samostatná působnost (obecní samospráva)**

- hospodářský, sociální a kulturní rozvoj obce
  - tvorba a ochrana zdravého ŽP
  - uspokojování potřeb občanů
-

Správní právo - obec

- ❑ obec – zakládá, řídí různé organizace, stará se o místní komunikace, veřejné osvětlení, pečuje o čistotu obce, odvoz odpadků, spravuje předškolní zařízení, ZŠ, zdravotnická, kulturní a sportovní zařízení, ústavy sociální péče
  - ❑ obec- může samostatně podnikat
  - ❑ při výkonu obecní samosprávy jedná nezávisle, nepodléhá nadřízenému státnímu orgánu, řídí se zákony
-

Správní právo - obec

- ❑ může vydávat obecně závazné vyhlášky, ukládat FO i PO povinnosti
  - ❑ stanovit činnosti, které by mohly narušit veřejný pořádek nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku
  - ❑ určit podmínky pro pořádání sportovních a kulturních akcí
  - ❑ vynucovat udržování čistoty ulic a veřejných prostranství
-

Správní právo - obec

- ❑ Přenesená působnost
  - ❑ představuje podíl obce na výkonu státní správy
    - zákony o stavebním řádu, správních poplatcích, přestupcích, o ochraně zemědělského půdního fondu
  - ❑ při výkonu přenesené působnosti – řídit se zákony, usnesení vlády, směrnice, prováděcími předpisy
  - ❑ dohled krajské úřady
-

Správní právo - obec

- malé obce – technicky nemohou vykonávat veškerou přenesenou působnost – zvláštní zákon – seznam měst, jejichž OÚ vykonávají přenesenou působnost za okolní malé obce = **obce s rozšířenou působností** (bývalá okresní města a některá další)
    - agenda převzata od bývalých okresních úřadů (malé okresy)
-

Správní právo - obec

Občané a orgány obce

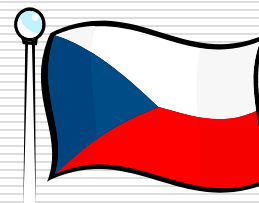
- občané obce = FO, které mají v obci trvalý pobyt nebo kterým bylo uděleno čestné občanství
  - zletilí občané (18 let) – účast na zasedání obecního zastupitelstva, podávání návrhů orgánům obce, účast při volbách obecních orgánů, hlasování v místním referendu
  - sloučení nebo rozdělení obcí – k počátku kalendářního roku nebo ke dni voleb do zastupitelstev obce
-

Správní právo - obec

☐ **Orgány obce**

- obecní zastupitelstvo
- obecní rada
- starosta
- komise a odbory
- obecní úřad

Správní právo - obec

□ **obecní zastupitelstvo**

- nejvyšší orgán obce
  - podle velikosti 5 – 55 členů
  - volí občané, na 4 roky
  - rozhodování o záležitostech obce -
program rozvoje, územní plán, rozpočet,
vyúčtování hospodaření, schvalování
obecně závazných vyhlášek
  - volí členy obecní rady (radní), starostu,
jeho zástupce
-

Správní právo - obec

☐ **obecní rada**

- 5 až 13 členů
- výkonný orgán obce
- **starosta, jeho zástupce, další radní**

☐ starosta – zastupuje obec, řídí schůze obecní rady a zasedání obecního zastupitelstva (v Praze, statutárních městech – primátor)

☐ komise – zřizuje obecní rada – iniciativní a kontrolní orgány (finanční, kontrolní)

☐ odbory – zřizuje obecní rada ze zaměstnanců

Správní právo - obec

☐ **obecní úřad**

- **starosta, jeho zástupce, zaměstnanci**
  - v oblasti samostatné působnosti plní úkoly uložené **radou**
  - v oblasti přenesené působnosti podléhá **KÚ**
  - administrativní aparát řídí **tajemník**
  - obecní úřad statutárního města = **magistrát**
  - v malých obcích (zastupitelstvo nemá více než 15 členů) – rada, komise, ne odbory
-

Opakování

Co jsou obce?

Jaké jsou orgány obce?

Kolik členů má obecní zastupitelstvo?

V čem spočívá přenesená působnost obce?

Zdroje:

- Ryska, R. *Právo pro střední školy*. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7173-010-9
  - Šíma, A.; Suk, M. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-490-2
  - Kučera, R. *Základy práva*. Brno: MU v Brně, 2002. ISBN 80-210-2940-4
  - Kliparty jsou volně přístupné v programu Word.
-